

**Ilze Ozoliņa (Skrindu dzimtas muzejs)**  
**SKRINDU DZIMTAS MUZEJS – PIEMIŅAS UN IZGLĪTOŠANĀS VIETA**  
**PLAŠĀM SABIEDRĪBAS GRUPĀM**

**Atslēgas vārdi:** *Skrindu dzimta, Skrindu dzimtas muzejs, Latgales nacionālā atmoda, laikraksts „Drywa“.*

Pētījums veltīts Skrindu dzimtai, kura devusi ieguldījumu vienam no svarīgākajiem Latgales jaunāko laiku vēstures notikumiem – Latgales nacionālajai atmodai, kas hronoloģiski aptver laika posmu no 19. gadsimta beigām līdz 1917. gadam, un Skrindu dzimtas muzejam, kura misija ir caur brāļu Skrindu ieguldīto darbu tautas izglītošanā sniegt ieskatu Latgales kultūrvēsturē, izceļot latgaliešu valodas un katolicisma tradīciju nozīmīgumu Latgales kultūras dzīvē, apzināt kultūrvēsturisko mantojumu, dokumentēt kultūras dzīves, darba un sadzīves tradīcijas Daugavpils novadā (Vaboles, Līksnas, Kalupes un Nīcgales pagastos).

Pētījuma mērķis ir raksturot Skrindu dzimtas kultūrvēsturisko devumu Latvijas un Latgales vēsturē ceļā uz Latvijas valsts un Latgales novada izveidi, kā arī popularizēt Skrindu dzimtas muzeja aktivitātes un darbu dažādām sabiedrības grupām, sniedzot ieskatu latgalisko tradīciju apzināšanā, saglabāšanā un popularizēšanā.

Daugavpils novada Vaboles pagastā jau 21. gadu veiksmīgi darbojas Skrindu dzimtas muzejs un ekskursantiem piedāvā dažādas tematiskas ekskursijas, muzejpedagoģiskas programmas, izstādes un radošas darbnīcas. 1996. gada 28. martā Skrindu dzimtas muzejs tika dibināts kā Daugavpils rajona padomes kultūras nodaļas iestāde, savukārt atklāts un iesvētīts 1996. gada 16. jūnijā. Novadpētniecības darba pamatlicēja ir Vaboles vidusskolas vācu valodas skolotāja Felicija Sardiko. Muzeja uzdevumos ietilpst arī Vaboles un Līksnas pagastu kultūras dzīves veicināšana un dzīvesstāstu dokumentēšana, kā arī vēstures un kultūras vēstures pētīšana. Muzejā skatāmas ekspozīcijas par Skrindu darbu, dzīvi un pagasta kultūras vēsturi. Skrindu dzimtas muzejs – piemiņas vieta pirmajiem tautas atmodas darbiniekiem brāļiem Skrindām – Benediktam (1868–1947), Kazimiram (1875–1919), Antonam (1881–1918), kas sniedza būtisku ieguldījumu tautas izglītošanā laikā, kad Latgale atradās Vitebskas guberņas (1772–1917) sastāvā.

Benedikts Skrinda garīgo izglītību ieguvis Pēterpilī. Strādādams draudzes darbā, B. Skrinda nenogurstoši darbojies arī tautas labā, rūpēdamies gan par tautas reliģiski tikumisko dzīvi, gan par izglītību.

Kazimira Skrindas lielākais mūža darbs – viņa rediģētā avīze „Drywa“ (1908–1917), kas no 1908. gada iznākusi Pēterpilī, bet kopš 1917. gada – Rēzeknē. Pēterpilī K. Skrinda dibinājis skolas un rūpējies par latviešu valodas ieviešanu tajās, kā arī vadījis latviešu valodas skolotāju kursus. Kopš 1905. gada ir sarakstījis vairākas katoļu pirmmācības un reliģiska satura grāmatas.

Antons Skrinda ir viens no pirmajiem latgaliešiem, kas ieguvis mediķa izglītību, strādājis par cara armijas ārstu 32. Sibīrijas strēlnieku pulkā. Pirmā pasaules kara gados piedalījās kā frontes vecākais ārsts Austroungārijas frontē. A. Skrinda aktīvi darbojies Pēterpils Muzikāliskajā biedrībā – dziedājis korī, spēlējis teātri, tulkojis un rakstījis lugas latgaliešu valodā. 1908. gadā izdevis latgaliešu gramatiku, ar paskaidrojumiem krievu valodā, ar to likti pamati tā sauktajai „Pīterpiļa latgaliešu ortografejai“. 1914. gadā drukas aizlieguma atcelšanas 10. gada jubilejā ir izdevis dzejas antoloģiju „Kūkle“.